

(Voor SPORTLOADED/Tekst Jon Visbeen 2023)

(Sportloaded/RBender/Artikel-over-graveltennis/Jon-Visbeen/09062021)

Gemalen baksteen laat nog steeds het mooiste spel zien

Gravel vraagt ultieme van de tennisser

Door Jon Visbeen

De sokken zijn roodgekleurd evenals de schoenen en de onderbenen. In elk minuscuul gaatje hoopt zich het stof op dat is veroorzaakt door de gravelbaan. Het is een jaarlijks terugkerend beeld als de beste tennisers ter wereld aan het werk zijn op Roland Garros, het enige Grand Slamtoernooi dat op het gemalen baksteen wordt afgewerkt.

Tennis zoals tennis is bedoeld: afzien, glijden en roetsjen, lange slagenwisselingen, vreemd wegspringende ballen en umpires die voor de balafdruk van de hoge stoel moeten komen. Zwoegend en steunend racen de vedetten van de voorheen witte racketsport over de gravelbaan om voor de zoveelste keer een bal te retourneren. Want nog steeds is de gemiddelde 'rallyduur' op een gravelbaan de langste van alle ondergronden.

Merkwaardig

Gravel als baansoort is zo oud als er bakstenen worden vervaardigd. Tennis is van oudsher een spel dat op gras werd gespeeld maar die ondergrond heeft in de loop der tijd veel aan populariteit verloren. Het is daarom eigenlijk merkwaardig dat het meest prestigieuze toernooi ter wereld, Wimbledon, gras nog steeds als ondergrond kent. Maar goed, Britten houden nu eenmaal van traditie en wee je gebeente als je daaraan durft te tornen.

In de rest van de wereld ontstonden andere baansoorten. Eerst gravel, vooral in Europa en Zuid-Amerika, en hardcourt dat in de Verenigde Staten en later in Australië en Azië de gangbare ondergrond werd. ~~BLater deden~~ baansoorten als kunstgras en smashcourt (kunstgravel) volgden hun intrede. Voor recreatieve spelers zijn de laatstgenoemde twee prima te gebruiken, voor spelers die meer wedstrijdgericht zijn, zijn de traditionele hardcourt- en gravelbanen te prefereren. Want geen enkel officieel internationaal of nationaal evenement wordt afgewerkt op kunstgras of smashcourt.

Grote factor

Het terrakleurige gravel verschilt per continent, land en zelfs per dorp. Dat komt door de ondergrond in combinatie met de preparatie van een baan. Het klimaat is sowieso een ~~grote~~ grote factor bij spelen op gravel. Hoe warmer hoe sneller, hoe vochtiger de atmosfeer is hoe trager de baan. Dat zijn factoren die niet zijn uit te sluiten. De samenstelling van het gravel en de laag waar het op wordt aangebracht zijn evenwel wel te manipuleren.

Zo liggen de banen van Roland Garros op een kleiachtige, relatief harde ondergrond en is het gemalen baksteen fijner van structuur dan de gemiddelde baan in Nederland. In ons land wordt vaak eerst een laag sintels (lava) aangebracht en wordt daarna het gravel ingestrooid, gewalst en gevlakt. Tegenwoordig wordt ook gravel op afschot neergelegd. Daarbij loopt de baan naar de zijkanten en de achterkanten heel licht af, waardoor na een flinke plensbui binnen tien minuten de baan weer is opgedroogd. Dat maakt het sponzen en gaatjes prikken overbodig en bekort enorm de wachttijd. Die laatste ontwikkeling zorgt

er zeker voor dat graveltennis op het gebied van seizoensverlenging kan wedijveren met andere ondergronden.

Achterhaald

Het veelgehoorde punt van kritiek was dat je niet het hele jaar door op gravel kunt spelen. 'Dat is mede door de klimaatverandering behoorlijk achterhaald', laat Jacco Eltingh, de commercieel/technisch directeur van de KNTLB (tennisbond), weten. 'Bij vorst en sneeuw kan het niet maar als dat tegenwoordig langer van vier, vijf weken is, is dat een uitzondering. Bovendien kun je met die weersomstandigheden ook niet op andere baansoorten terecht.'

Net als Eltingh is Elmar Gerth, marketing manager Dunlop Benelux, van mening dat je tennis het beste leert op gravel of op traag (indoor)hardcourt. 'Het is qua stuit en beweging de eerlijkste vorm van tennis.' Eltingh: 'Wil je de sport aanleren dan zijn dat de beste baansoorten. De energie die jij in een bal stopt komt daarop het meest tot zijn recht. Elke vereniging of club moet uiteraard zelf weten voor welke baansoort zij kiezen. Vanuit de tennisbond propageren wij de aanleg van gravelbanen. Maar ik kan ook niet in de financiën van de clubs kijken en weten wat tot de mogelijkheden behoort. Het onderhoud aan gravelbanen vergt nu eenmaal wat meer aandacht en tijd.'

Gravelspel

De tijd van de echte gravelspecialist ligt intussen achter ons. Tot ongeveer 2005 kende de tenniswereld een contingent Spaanse en Zuid-Amerikaanse tennissers die een typisch gravelspel hadden ontwikkeld. Rafael Nadal, de keizer van Roland Garros met liefst 143 titels, is een Spanjaard maar heeft bewezen ook op hardcourt en zelfs op gras zijn mannetje te staan. Je kunt hem dan ook moeilijk een gravelspecialist noemen ondanks zijn ongelooflijke palmares op deze ondergrond.

Doordat gravel wat sneller is geworden, mede door andere ballen, en de andere baansoorten wat trager, zijn de spelsoorten op de diverse ondergronden naar elkaar toegegroeid. 'Je kunt iets doen aan de ballen, de rackets hebben een enorme ontwikkeling doorgemaakt, de hoogte van het gras op Wimbledon zou iets gewijzigd zijn, maar je moet altijd de gezondheid van de sporter in de gaten houden. Het totaalplaatje moet in balans zijn', aldus Eltingh.

Hardere onderlaag

Gerth voegt daar nog aan toe, dat de onderlagen bij nieuwe gravelbanen, tegenwoordig harder zijn. 'Ze gebruiken een soort cementachtige onderlaag, waardoor de baan sneller hard is. Als je vroeger aan het begin van het seizoen de bal voor de opslag een paar keer wilde laten stuiten, kwam hij bijna niet op. Dat is nu in de meeste gevallen heel anders.'

Hij doet naast Dunlop ballen en rackets ook de distributie van K Swiss tennisschoenen in de Benelux. 'Gravelschoenen hebben meer profiel dan bijvoorbeeld hardcourt schoenen. Daar moet je op letten als je besluit te gaan spelen op een gravelbaan.'